

Številka: 500-591/2020/48 (102-16)
Ljubljana, 4. 11. 2022
EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Četrto poročilo delovne skupine za implementacijo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost) – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 55/09 Odl.US: U-I-294/07-16, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije naseji dne sprejela naslednji sklep:</p> <p>Vlada Republike Slovenije se je seznanila s četrnim poročilom delovne skupine za implementacijo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost).</p> <p style="text-align: right;">Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka</p>
Priloga:
- Četrto poročilo delovne skupine za implementacijo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost)
Vročiti:
- Ministrstvu za notranje zadeve
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
- Suzana Ivanović, Kabinet ministra, po pooblastilu vodja Službe za evropske zadeve in mednarodno sodelovanje, Ministrstvo za notranje zadeve
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
/
5. Kratek povzetek gradiva:
Vlada Republike Slovenije je delovno skupino za implementacijo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost) ustanovila 19. septembra 2019. Do sedaj se je sestala osemkrat: 27. 9. 2019, 14. 2. 2020, 25. 9. 2020, 27. 11. 2020, 25. 5. 2021, 27. 9. 2021, 18. 5. 2022 in 27. 9. 2022. Naslednji sestanek bo sklican po potrebi. Vodi jo državni sekretar na ministrstvu

za notranje zadeve dr. Branko Lobnikar. Medresorsko delovno skupino sestavljajo predstavniki Ministrstva za notranje zadeve, Policije, Ministrstva za infrastrukturo, Ministrstva za zunanje zadeve, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, SOVA in Ministrstva za pravosodje. Delovna skupina je do sedaj pripravila tri poročila o stanju implementacije projekta interoperabilnosti.

Na osnovi prispevkov članov medresorske delovne skupine je bilo na Ministrstvu za notranje zadeve pripravljeno in medresorsko usklajeno gradivo za vlado – Četrto poročilo medresorske delovne skupine za interoperabilnost Vladi o stanju na področju implementacije projekta interoperabilnosti. Prvo poročilo je bilo pripravljeno decembra 2020, drugo poročilo je bilo pripravljeno julija 2021, tretje poročilo je bilo pripravljeno decembra 2021, trenutno aktualno četrto poročilo vsebuje posodobljene podatke o stanju na področju implementacije interoperabilnosti v Sloveniji.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> - nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja - razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna - razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: /

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Potrebna finančna sredstva za stroške udeležbe so zagotovljena v okviru materialnih stroškov Ministrstva za notranje zadeve.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: <ul style="list-style-type: none"> - pristojnosti občin, - delovanje občin, - financiranje občin. 	NE
---	----

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
---	----

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:

	DA
--	----

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:

	NE
--	----

mag. Tatjana Bobnar
ministrica

Četrto poročilo delovne skupine za implementacijo projekta povezljivosti informacijskih sistemov Evropske unije na področju meja in vizumov ter na področju policijskega in pravosodnega sodelovanja, azila ter migracij (interoperabilnost)

O interoperabilnosti

Cilj informacijskih sistemov, ki sestavljajo sistem interoperabilnosti (IO) je izboljšanje pogojev za učinkovit pretok informacij med državami članicami in povečan nadzor meja, migracij, obravnave vlog za azil ter nudenje večje opore državam članicam v njihovem boju proti kriminalu in terorizmu.

S projektom IO, EU odgovarja na aktualne varnostne izzive, predvsem migracije in terorizem ter želi še kvalitetnejše zaščititi svoje zunanje meje. V okviru programa IO bodo zato povezani doslej ločeni informacijski sistemi: Prenovljeni Schengenski informacijski sistem (SIS), Vizumski informacijski sistem (VIS), Evropska podatkovna zbirka prstnih odtisov (Eurodac), Europolov in Interpolov informacijski sistem pa tudi novi informacijski sistemi, ki so še v pripravi: Sistem vstopa in izstopa – SVI, Evropski sistem za potovalne informacije in odobritve – ETIAS in Evropski informacijski sistem kazenskih evidenc – ECRIS-TCN. V okviru IO bo vzpostavljen skupni repozitorij identitet in skupni sistem za biometrično identifikacijo. Oboje bo, skupaj z detektorjem večkratnih identitet, uporabnikom IO omogočilo dostop do informacij v kateremkoli od povezanih sistemov in onemogočilo zlorabo identitet. Da bi države članice lahko polno izkoristile te možnosti, morajo poleg priprave ustreznih informacijsko-komunikacijskih rešitev, prilagoditi tudi poslovne procese, vzpostaviti odgovarjajočo organizacijsko strukturo in prilagoditi nacionalno zakonodajo, da bo s pomočjo IO omogočala ugotavljanje identitete ter preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje terorizma in drugih hudih kaznivih dejanj.

Vsebinska in tehnična implementacija novih informacijskih sistemov in njihovih komponent je v teku, s predvidenim zaključkom celotnega projekta junija leta 2024. Osrednjo vlogo pri njihovi uvedbi imata agenciji eu-LISA (Evropska agencija za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice) in Frontex (Evropska agencija za mejno in obalno stražo), države članice in Evropska komisija, pri implementaciji pa sodelujejo tudi Agencije EU (Europol, EUAA, Eurojust, EPPO) in Interpol.

Prvotna časovnica projekta IO je predvidevala zaključek celotnega projekta konec leta 2023, vendar pa je zaradi izjemne zahtevnosti in kompleksnosti samega projekta, težav izbranega pogodbenika, pa tudi izbruha COVID-19, prišlo do zamud in zastojev, ki so vodili do dveh prestavitvev časovnic. Prva prestavitev je bila sprejeta med slovenskim predsedovanjem Svetu EU, 9. decembra 2021, druga pa na prvem neformalnem srečanju ministrov za notranje zadeve pod češkim predsedovanjem, 11. julija 2022 v Pragi, na katerem so ministri za notranje zadeve sprejeli predloge sprememb časovnic za sistem vstopa in izstopa (SVI) na sredino maja 2023, reformiranega schengenskega informacijskega sistema (SIS) na november 2022 in evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS) na obdobje po uspešni vzpostavitvi SVI, na katerega je ETIAS neposredno navezan, predvidoma novembra 2023. Zaradi vseh sprememb časovnic posamične sisteme IO, se je časovnica za celoten projekt IO posledično premaknila na junij 2024.

Zaradi težav bo v kratkem sledil predlog upravnega odbora eu-LISE, da se začetek delovanja SIS prestavi na januar 2023, medtem ko časovnica za zagon ostalih sistemov in celotne IO ostaja nespremenjena. Predlog bodo morali potrditi tudi ministri za notranje zadeve EU.

Pregled dosedanjih aktivnosti in trenutno stanje izvajanja interoperabilnosti

Pri implementaciji projekta IO so trenutno, tako na strani centralnega projekta, kot na strani držav članic, zamude pri realizaciji posameznih korakov zaradi vpliva COVID-19, zamude s postopki javnih naročil, težav pri dobavi informacijsko-telekomunikacijske opreme in še na nekaterih drugih področjih. Začetek izvajanja IO je zato predviden junija leto 2024.

V Republiki Sloveniji podrobnosti glede potrebnih prilagoditev poslovnih procesov zaradi implementacije IO še niso v celoti dorečene, zato še ni možno podati celotne ocene stroškov. Tudi v Sloveniji se soočamo s težavami, ki pa so trenutno uspešno rešene.

Za implementacijo IO bodo potrebne prilagoditve zakonodaje skladno z 20. členom uredb IO. Te so v paketu sprememb Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol) že predvidene. Spremembe ZNPPol naj bi bile sprejete do konca leta 2022.

Potrebno bo tudi doreči procese dela na nacionalnem nivoju, saj obstaja veliko nejasnosti o delovanju IO v praksi. Na sestankih delovne skupine je bilo dogovorjeno, da se pridobi uporabniške primere, ki bodo v pomoč pri načrtovanju aktivnosti. Ti primeri so bili pridobljeni in razdeljeni med člane delovne skupine. Odbor za Interoperabilnost pripravlja tudi priročnik, ki bo nedvomno v pomoč državam članicam.

Na izvedbeni ravni je bila za implementacijo ustanovljena tudi operativna delovna skupina za IO. Katere namen je takojšnje reševanje tehničnih težav. Sestanki potekajo redno in so v veliko pomoč pri reševanju trenutnih strokovnih težav. Ena izmed nalog operativne delovne skupine je tudi usklajevanje delovnih procesov in vlog posameznih organov, ter priprava podrobnega načrta implementacije IO na nacionalnem nivoju.

Ključni koraki pri implementaciji interoperabilnosti

Predvidena časovnica realizacije posameznih sistemov in obenem povezljivosti med različnimi sistemi je naslednja:

2022	novembra je predviden začetek uporabe Prenovljenega Schengenskega informacijskega sistema (SIS). Zaradi težav Estonije, se pričakuje, da bo začetek uporabe sistema prestavljen na januar 2023.
2023	maja je predviden začetek uporabe Sistema vstopa in izstopa, realizacija in zagon sistema ETIAS je predviden novembra. Zagon prenovljenega VIS do konca leta. Začetek uporabe ECRIS – TCN v novembru. Začetek uporabe interoperabilnostnih modulov ESP (evropski iskalni portal), CIR (skupno odložišče podatkov o identiteti) in sBMS (skupna storitev za ugotavljanje ujemanja biometričnih podatkov).
2024	zaključek preverjanj in »čiščenja« t.i. »rumenih uparjanj« ali zadetkov podvojenih identitet v bazi podatkov CIR. Predvideva se namreč, da bi se ob zagonu IO in povezavi vseh navedenih sistemov med seboj v trenutku pojavili številni »zadetki« ali uparjanje identitet oseb med seboj pod različnimi sistemi (SIS, VIS in EES). To bo potrebno v letu 2024 dokončno preveriti in speljati ustrezne postopke glede uparjenih podatkov oseb, ki so različni v različnih evidencah. Začetek uporabe MID (detektor več identitet) komponente interoperabilnosti in ESP tudi v državah članicah.

Potencialne težave pri implementaciji projekta interoperabilnosti

Implementacija interoperabilnostnega okvira od držav članic zahteva, da pripravijo nacionalne rešitve za povezavo z European Search Portal (ESP), Biometric Matching Service (BMS), Common Identity Repository (CIR) in Multiple-Identity Detector (MID). To so ključni gradniki centralnega interoperabilnostnega sistema. Uvedba posameznih gradnikov IO je predvidena postopno in skozi povezane projekte iz okvira IO. Zaradi zamud pri projektih SIS Recast in EES, bodo kasnili tudi drugi projekti, vključno z IO. Trenutno veljavna časovnica, ki so jo ministri za notranje zadeve potrdili na neformalnem srečanju ministrov za notranje zadeve v Pragi junija 2022, tako predvideva, da bo IO zaživela v letu 2024. Zaradi težav Estonije pri testiranju bo v kratkem sledil predlog, da se začetek uporabe SIS prestavi v januar 2023.

V Sloveniji vsem udeleženi resorjem težave predstavlja zaposlovanje in ohranjanje kadrov, predvsem strokovnjakov s področja informatike in telekomunikacij, ki se ne javljajo na objavljene javne razpise prostih delovnih mest. Obstoječi kadri so preobremenjeni ali pa odhajajo in jih posledično resorji zelo težko nadomestijo. Prav tako se pri projektu soočamo s težavami nekaterih resorjev pri zagotavljanju primerne udeležbe v delovnih telesih agencije eu-LISA, ki so pristojna za posamezne sisteme.

V nadaljevanju so predstavljene podrobnejše informacije o stanju implementacije posameznih projektov, ki sodijo v okvir IO in tudi težav s katerimi se soočamo pri posameznih sistemih:

Sistem vstopa in izstopa (SVI) ali Entry – Exit System (EES)

Nosilec projekta je Policija, ki sodeluje tudi z drugimi partnerji. Projekt trenutno delno sledi ključnim mejnikom. Trenutno postavljen rok delovanja sistema je maj 2023.

Nabava potrebne informacijsko - telekomunikacijske opreme se je glede na prvotni plan nekoliko zamaknila, vendar je sedaj vsa oprema, ki je bila načrtovana in je nujna za delovanje SVI že dobavljena. Dodatno je bila predvidena nabava mobilne rešitve, ki temelji na Androidnem operacijskem sistemu, saj so za ta operacijski sistem po mnenju UUP GPU na voljo primernejši mobilni terminali. Poleg tega je bila za zajem biometrije na letališču Jožeta Pučnika dodatno sprožena tudi nabava posebnih kompletov za zajem biometrije za kabine v katerih se izvaja mejna kontrola (t.i. Easy Tower). Veliko programske opreme je Policija razvila sama, vendar ima težave s kadri, saj ne uspe zaposliti planiranih dodatnih informacijsko-telekomunikacijskih (IT) strokovnjakov. Težava je tudi z veliko obremenjenostjo obstoječih IT strokovnjakov. Težave z zadržanjem obstoječih in pridobivanjem novih IT strokovnjakov postajo kronične in zato je nujna ustrezna sistemska rešitev. Od 10. 11. 2021 pri razvoju programske opreme sodelujeta dva dodatna zunanja razvijalca, ki pomagata pri razvoju SVI funkcionalnosti, integraciji s centralnim sistemom in izvedbi vseh testiranj.

Agencija eu-LISA je v juniju 2022 pripravila predlog nove časovnice za sisteme Schengen Information System (SIS), Sistem vstopa in izstopa (SVI) in Evropski sistem za potovalne informacije in odobritve (ETIAS), ki je bila predstavljena in potrjena na neformalnem srečanju ministrov za notranje zadeve EU 11. julija 2022 v Pragi. Implementacija SVI je tako po novem predvidena v maju 2023.

Ministrstvo za notranje zadeve je od Ministrstva za javno upravo v upravljanje prevzelo mejne prehode na meji z Republiko Hrvaško in s tem izvajanje potrebne infrastrukturne ureditve za potrebe implementacije SVI. Potrebno bo pripraviti ustrezne spremembe Uredbe o mejnih prehodih, ki bo skladna z odločitvijo, na katerih mejnih prehodih se bo izvajal SVI. Večjih infrastrukturnih posegov na mejnih prehodih ni predvidenih. Priprave na potrebne korektivne

spremembe na mejnih prehodih (označevalne table, talne označbe, nosilci za kamere in čitalce prstnih odtisov) potekajo. Težavo pri financiranju opreme, ki je predvidena na mejnih prehodih, predstavlja ozko usmerjeno financiranje, ki onemogoča dostop do več sredstev iz skladov Evropske unije. Ta težava se pojavlja zaradi začasnosti schengenske meje z Republiko Hrvaško. Hrvaška naj bi v Schengen vstopila 1. januarja 2023.

Trenutno je SVI v fazi testiranja nacionalne aplikativne rešitve SVI s centralno bazo (eu-LISA). Z eu-LISA so bili uspešno opravljeni testi povezljivosti in aplikativni testi za izvedbo testov skladnosti. Formalni testi skladnosti na ravni EU se naj bi po novem pričeli novembra 2022. Slovenija je že večkrat opozorila, da za dokončanje nacionalnih IT rešitev nujno potrebuje ustrezni testni sistem na strani centralnega sistema SVI. Ker ta še vedno ni na voljo, imajo države članice za razvoj teh rešitev vedno manj časa, zato se tveganje novih zamud povečuje. V okviru projekta SVI bo Direktorat za upravne in notranje zadeve (DUNZ) zagotovil povezavo med registrom tujcev in SVI. Aktivnosti v zvezi s tem že potekajo skupaj z zunanjim izvajalcem in Policijo, ki zagotavljata razvoj IT rešitev.

Največja skrb z vidika praktične implementacije SVI za Slovenijo je pričakovano občutno podaljšanje čakalnih dob na vstopu v Slovenijo na mejnih prehodih z Republiko Hrvaško ob uvedbi in uporabi SVI, kjer se bo ta sistem izvajal, vsaj v začetni fazi prvih zajemov biometrije. Glede na položaj Slovenije (tranzitna država za države Balkana), velikega števila potnikov, ki prehajajo mejo z Republiko Hrvaško in posledično velikega števila zavezancev za SVI ter dodatnih postopkov pri izvajanju mejne kontrole, lahko predvsem na kopenskih mejah pričakujemo daljše čakalne dobe za vstop v Republiko Slovenijo. Pričakovani so tudi zastoji tovornega prometa, vsaj na začetku uvedbe SVI. Ta skrb bo popolnoma odpadla ob realizaciji napovedanega vstopa Republike Hrvaške v schengensko območje, s čimer bo se v celoti ukinjena mejna kontrola na naši južni kopenski meji. Sistem bi se tako izvajal le na letaliških in morskimi mejnih prehodih, kjer koncentracija potnikov, ki jih bo potrebno zajeti v sistem, ni velika. Če Republika Hrvaška do začetka uporabe EES še ne bo vstopila v Schengen, pa Komisija sedaj pripravlja opcijo postopne uvedbe EES v produkcijo, s katero bi si lahko vsaj do določene mere pomagali. Postopno uvajanje SVI pomeni, da bo uporabljen hibridni sistem, ki bo še pol leta predvideval ročni pregled dokumentov.

Ministrstvo za infrastrukturo je vključeno v obveščanje prevoznikov glede njihovih obveznosti v sistemu EES, predstavniki MZI se udeležujejo sestankov delovne skupine »EES-ETIAS AG« v organizaciji eu-LISA. V sistem je registriranih nekaj slovenskih cestnih in letalskih prevoznikov. Testiranje uporabniškega spletnega ali mobilnega portala za prevoznike še ni mogoče. To predstavlja določeno tveganje za pravočasno implementacijo SVI.

Vse rešitve za sistem SVI so bile pripravljene z mislijo na vstop Republike Hrvaške v Schengen. Oprema je lahko uporabljena tudi v notranjosti, večjih infrastrukturnih posegov na mejnih prehodih ni bilo predvidenih. Prav tako so za potrebe SVI predvideni le nekateri mejni prehodi.

Evropski sistem za potovalne informacije in odobritve (ETIAS)

Nosilec projekta je Policija, ki sodeluje tudi z drugimi partnerji. Projekt sledi zastavljeni dinamiki. Rok implementacije se je zaradi zamud projekta SVI zamaknil na november 2023.

Na programskem svetu Policijske akademije je bil sprejet program usposabljanja. Prvi zaposleni v nacionalni enoti so opravili strokovna kroženja po posameznih področjih dela policije, ki bodo neposredno povezana s področjem ETIAS. Prav tako so se zaposleni predstavniki nacionalne enote ETIAS v mesecu avgustu prek spleta udeležili usposabljanja, v organizaciji Frontexa, o delu ETIAS in v okviru le-tega uspešno opravili zaključni test. Dodatno usposabljanje zaposlenih

je potekalo v septembru, novembra pa bo organiziran drugi del usposabljanja. S strani Frontexa je slovenska nacionalna enota ETIAS prejela vabilo, da predstavnik slovenske nacionalne enote, kot predavatelj, sodeluje na tovrstnih usposabljanjih. Povabilo pomeni priznanje dosedanjemu delu in prispevkom nacionalne enote pri vzpostavljanju celotnega sistema ETIAS v EU.

Delovna skupna za vzpostavitev ETIAS bo do konca leta 2022, pripravila osnutek predloga spremembe sistemizacije za nacionalno enoto ETIAS. Končno število predlaganih delovnih mest bo odvisno od izračuna Frontexa o številu vlog za ročno reševaje, ki bodo posredovani v države članice, na podlagi kazalnikov tveganja, povezanih z varnostjo, nezakonitega priseljevanja in visokega tveganja za epidemijo. Predvidevajo, da bo letno vlogo za ETIAS v celotni EU vložilo med 50 do 70 milijonov prosilcev, od tega jih bo potrebno ročno preveriti 2%.

Za potrebe informacijske podpore dela nacionalne enote ETIAS bo uporabljena centralna programska oprema, t.i. ETIAS SW. Poleg tega bo potrebno vzpostaviti rešitev za potrebe spremljanja nadzorovanih oseb (ETIAS Watchlist). Nakup je že načrtovan in ustrezno javno naročilo je bilo pripravljeno. Možne zamude in težave pri javnem naročanju so tveganje za sledenje dinamiki projekta.

V obdobju od zadnjega poročanja, sta potekala dva sestanka delovne skupina za vzpostavitev ETIAS in več sestankov v ožjih sestavah, odvisno od obravnavane vsebine.

Veliko aktivnosti poteka tudi na nivoju EU. Na področju mednarodnega sodelovanja, nacionalna enota ETIAS sodeluje v dveh novih mednarodnih delovnih skupinah, in sicer v Odboru za varnostno preverjanje (ETIAS Screening Board – ESB) in v delovni skupini za opredelitev tveganj, povezanih z varnostjo ali nezakonitim priseljevanjem, oziroma visokega tveganja za epidemijo.

Za vzpostavitev operativnega dela ETIAS deluje šest delovnih skupin, v kateri sodeluje UKP in DS za informacijsko vzpostavitev ETIAS, v kateri sodeluje UIT. Pred kratkim je nacionalna enota ETIAS postala članica dveh delovnih teles in sicer:

- Odbor za varnostno preverjanje (ETIAS Screening Board – ESB) in
- delovni skupini za opredelitev kazalnikov tveganj, povezanih z varnostjo, nezakonitega priseljevanja in visokega tveganja za epidemijo.

V zvezi vzpostavitve evidence nadzornega sistema in ocene vpliva na zasebnost, je bil preučen osnutek izvedbenega akta o določitvi ukrepov za uporabo Uredbe (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta glede tehničnih specifikacij nadzornega seznama ETIAS in orodja za oceno učinka, katerega je pripravila EK. Na osnutek izvedbenega akta, so bile podane pripombe s strani evropskega nadzornika za varstvo podatkov, ki se nanašajo na razumevanje besedila in trenutno še ni znano ali bo Evropski parlament in Svet potrdil izvedbeni akt ali bo izvedbeni akt spremenil ali dopolnil na podlagi podanih pomislekov.

Izveden je bil tudi sestanek s predstavniki SOVE in FURS, na katerem je bil predstavljen način dela na podlagi Uredbe ETIAS, predvsem pa možnosti njihovega sodelovanja pri izvajanju Uredbe v delu, ki se nanaša na nadzorni seznam.

V zvezi postopka pritožbe na odločitev nacionalne enote glede zavrnitve, razveljavitve ali preklica potovalne odobritve sta se EU-Lisa in FRONTEX, na podlagi predhodnih izpolnjeni vprašalnikov v zvezi pritožbenega postopka prejetih od držav članic, odločila, da bodo na javni spletni strani ETIAS objavili razširjeno informacijo o pritožbenih postopkih posameznih držav članic in pravicah posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki na javnem spletnem mestu ETIAS.

Na področju nacionalne zakonodaje je bil v poročevalskem obdobju pripravljen osnutek predloga sprememb in dopolnitev Zakona o tujcih in pričeli s pripravami sprememb določil Zakona o nalogah in pooblastilih policije, in sicer v delu, ki se nanaša na evidence, vnos nadzornega

seznama ETIAS, in ustanovitev nacionalne enote ETIAS. Temeljni razlog za spremembe in dopolnitev Zakona o tujcih je prenos določb Uredbe (EU) 2018/1240 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. septembra 2019 o vzpostavitvi Evropskega sistema za potovalne informacije in odobritve (ETIAS).

V projektu vzpostavitve ETIAS sodeluje tudi Ministrstvo za infrastrukturo (MZI), ki je vključeno v obveščanje prevoznikov glede njihovih obveznosti v sistemu ETIAS. Predstavniki MZI se udeležujejo sestankov delovne skupine »EES-ETIAS AG« v organizaciji eu-LISA. Ministrstvo za infrastrukturo od ustanovitve MDS IO deluje kot povezovalni člen do prevoznikov. V sodelovanju z MNZ in Policijo je bilo organiziranih več predstavitvenih delavnic. Na področju cestnih prevozov MZI sodeluje z GZS in OZS, predvsem z namenom intenzivnega obveščanja in podpore pri registraciji prevoznikov. Pripravljeno je bilo tudi gradivo za obveščanje prevoznikov tretjih držav, ki v Sloveniji opravljajo bilateralne ali tranzitne prevoze. Enako kot za EES, registrirani prevozniki še ne morejo testirati delovanja mobilne in spletne aplikacije za prevoznike, ker še ni na voljo. To predstavlja določeno tveganje za zamude ob začetku uvedbe.

MZI je zadolženo za vzpostavitev evidenc in avtorizacijo prevoznikov. Na tem področju še ni bilo podanih informacij, na kak način bo avtorizacija potekala in ali se bodo vzpostavljale nove evidence prevoznikov, ali pa bo mogoče uporabiti obstoječ register prevoznikov z licenco skupnosti. Posledično še ni mogoča ocena stroškov kadrovskega potreb ter morebitnih potrebnih nadgradenj, povezav ali vzpostavitve novih evidenc. Morebitni novi mehanizmi izmenjave podatkov ali vzpostavitve povezav z obstoječimi evidencami bi lahko zahtevali tudi prilagoditev zakonodaje na področju prevozov. Prav tako prevozniki še ne znajo oceniti, kakšni bodo stroški ustrezne tehnološke in programske opreme prevoznikov, grobo oceno se pričakuje po omogočenem testiranju. Tudi to predstavlja faktor tveganja, ki ga že sedaj upoštevamo.

MZI kot pristojno ministrstvo za promet izraža skrb za negativne posledice verjetnih zastojev na mejnih prehodih, kot npr. spremembo prometnih tokov, neizvajanje vozniških redov ter motnje pri oskrbi gospodarstva in prebivalstva.

Prenova schengenskega informacijskega sistema (SIS Recast)

Nosilec projekta je Policija. Projekt nekoliko kasni. Razlog je predvsem v zamudah nacionalnih projektov v posameznih članicah. Začetek uporabe je bil planiran za februar 2022, vendar je prišlo do prestavitve začetka uporabe na 22. november 2022. Zaradi težav Estonije pri testiranjih bo v kratkem podan predlog upravnega odbora eu-LISE, da se začetek uporabe prestavi na januar 2023. Predlog morajo potrditi ministri za notranje zadeve. Slovenija sledi dinamiki in je uspešno zaključila vse testne faze.

Pri projektu so prisotne težave pri zaposlovanju novih kadrov. Težavo bo potrebno ustrezno sistemsko nasloviti.

Potrebe po spremembah Zakona o nalogah in pooblastilih policije so bile preverjene (Uradni list RS, št. [15/13](#), [23/15 – popr.](#), [10/17](#), [46/19](#) – odl. US in [47/19](#)). Skladno s 36. členom Uredbe 2018/1862¹ bo potrebna prilagoditev 44. in 45. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije in 42. člena, ki se nanaša na ugotavljanje identitete na podlagi prstnih odtisov. Navedene

¹ Uredba (EU) 2018/1862 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. novembra 2018 o vzpostavitvi, delovanju in uporabi schengenskega informacijskega sistema (SIS) na področju policijskega sodelovanja in pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, o spremembi in razveljavitvi Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1986/2006 Evropskega parlamenta in Sveta in Sklepa Komisije 2010/261/EU

spremembe so bile predhodno že usklajene z preostalimi deležniki (Ministrstvo za pravosodje, Vrhovno državno tožilstvo, Informacijski pooblaščenec...).

Novi uporabniki SIS (pomorstvo, letalstvo, orožje) so implementirali novosti skladno z novo SIS Uredbo in trenutno sledi testiranje.

V okviru SIS je DUNZ Ministrstva za notranje zadeve zadolžen, da zagotovi povezavo Registra tujcev in Registra orožja s SIS. Register orožja je na testnem okolju že povezan preko servisa, tako da že pridobiva povratne informacije iz SIS. IT podporo in razvoj nudi Policija.

V kratkem se bo pričelo tudi z nadgradnjo Registra tujcev, da bo na enak način lahko pridobival podatke iz SIS.

Usmeritve za vse končne uporabnike sistema SIS so v pripravi. Izobraževanja za policiste so bila opravljena, dogovori glede izobraževanj preostalih uporabnikov (upravne enote, pomorstvo in letalstvo) so v teku.

Sistem za informacije o obsodbah državljanov tretjih držav in oseb brez državljanstva (ECRIS-TCN)

Nosilec projekta je Ministrstvo za pravosodje. Projekt trenutno sledi ključnim mejnikom, tako da rok za realizacijo ni ogrožen.

Nabava potrebne informacijsko komunikacijske tehnologije (naročilo novega informacijskega sistema za vodenje kazenske evidence, z modulom za izmenjavo podatkov z drugimi DČ EU in organi EU) je v teku, pri čemer je predvideno, da bo zaključena do srede I. 2023. Kot tehnično rešitev za pošiljanje obvesti o novih obsodbah bomo uporabili nadgradnjo obstoječe aplikacije »ECRIS-RI« za izmenjavo informacij o obsodbah z drugimi državami članicami EU, kar je tudi model, ki mu bo sledila velika večina drugih DČ EU. Nadgradnjo naj bi do konca I. 2022 pripravila Evropska komisija. Ministrstvo se že pripravlja na testiranje aplikacije, prav tako že tečeje priprave na začetek vnašanja podatkov v sistem, ki bo steklo takoj ko bo mogoče.

Na projektu se zaradi drugih komponent IO pojavljajo določene zamude, ki pa ne bi smele bistveno vplivati na časovnico testiranja in vnosa podatkov.

Kadri bodo predvidoma zagotovljeni v okviru obstoječega sektorja za izvrševanje kazenskih sankcij, zato nove zaposlitve zaenkrat niso predvidene. V kolikor se bo dodatno pojavila potreba, bo ministrstvo pristopilo k zagotovitvi dodatnih kadrov.

Na področju spremembe zakonodaje bo potrebna prilagoditev Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije (Uradni list RS, št. [48/13](#), [37/15](#) in [22/18](#)) ter po potrebi še Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (Uradni list RS, št. [110/06](#) – uradno prečiščeno besedilo, [76/08](#), [40/09](#), [9/11](#) – ZP-1G, [96/12](#) – ZPIZ-2, [109/12](#), [54/15](#) in [11/18](#)). Priprava in vložitev predloga novele je načrtovana še v letu 2022.

Glede načina sodelovanja in postopkov dela (protokol) za sistem ECRIS-TCN potekajo pogovori med Ministrstvom za pravosodje in Ministrstvom za notranje zadeve ter Policijo in NFL. Pogovori so trenutno v začetni fazi, potrebno bo pregledati zakonske osnove glede načina sodelovanja.

Vizumski informacijski sistem (VIS)

Nosilec projekta je Ministrstvo za zunanje zadeve. Projekt trenutno poteka po zastavljeni časovnici in bo zaključen v roku.

Projekt je razdeljen v več podprojektov oziroma sklopov, ki se izvajajo ločeno (VIS – EES povezljivost, VIS interoperabilnost (v širšem smislu) in Revised VIS, ki je novo ime za VIS Recast).

Na področju Revised VIS in vključitve VIS v IO je bila julija 2021 sprejeta sprememba Uredbe, zaradi česar bodo potrebne dodatne prilagoditve na nacionalnem vizumskem sistemu VIZIS. Ministrstvo za zunanje zadeve zaradi dodatnih prilagoditev še ni zaključilo s pripravo ocene stroškov ter ocene potrebnih dodatnih zaposlitev na Ministrstvu za zunanje zadeve zaradi implementacije oziroma izvajanja nove uredbe. Težavo povzroča tudi dejstvo, da še vedno ni potrjena pravna podlaga za Revised VIS, in so vse aktivnosti narejene na osnovi trenutno znanih približkov.

Zaradi napovedane spremembe časovnice za uvedbo EES obstaja velika verjetnost prekrivanja z drugimi že planiranimi aktivnostmi in sicer aktivnosti, ki so predvidene za spremembe VIS (Revised VIS) in ostale aktivnosti iz projekta IO. Trenutni predvideni datumi vklopa VIS so maj 2023 za Skupni repozitorij identitet - CIR in junij 2024 za preostale elemente IO. Zaradi predvidenih sprememb časovnice bodo nujno potrebna dodatna usklajevanja med državami članicami in eu-LISA ter Komisijo. Na osnovi potrjenih časovnih planov bo MZZ lahko začel s postopki javnih naročil.

Na področju povezljivosti VIS in EES so bile opravljene oziroma se še vedno izvajajo številne dejavnosti. Sistemska soba na MZZ je bila prilagojena, da je lahko sprejela nacionalne uporabniške vmesnike (NUI). NUI so priključeni in delujoči. Prav tako je bila podpisana pogodba s podizvajalcem, ki vključuje razvoj programske opreme, pomoč pri testiranju in pomoč pri samem vklopu. Razvoj se izvaja po predvideni časovnici. Trenutno potekajo tudi testiranja VIS-EES. Opravljeni so bili "testi povezljivosti", vendar kljub temu obstaja možnost manjših zamud pri nadaljnjih testiranjih zaradi zamud na centralnem sistemu. V teku je tudi celovita prenova sistemskih prostorov na MZZ, ki bo glede VIS-EES prinesla povečano zanesljivost pogojev delovanja (redundantno UPS napajanje, močnejše hlajenje, sistem avtomatskega gašenja). Projekt poteka po predvideni časovnici.

Interoperabilnost (IO)

Za izvedbo ustreznih priprav za začetek uporabe IO, je bila oblikovana tudi operativno medresorsko delovno skupino. Ta se ukvarja s praktičnimi vprašanji implementacije IO. Poleg priprave primernih tehničnih rešitev, se ukvarja tudi z vprašanji primerne organizacije dela na nacionalnem nivoju, pristojnostmi posameznih sodelujočih resorjev, vprašanji človeških in finančnih virov in definicijami IO delovnih procesov. Za uporabo IO iskanj je Policija pripravila predlog sprememb ZNPPol, ki pa še ni sprejet. Za pripravo ustreznih informacijskih rešitev je Policija sprožila postopek javnega naročila. Po trenutno veljavni dinamiki je predvideno, da bo sistem IO zaživel do junija leta 2024.